

Projekts Nr.10.1.3.0/18/TP/002

Konkurences neitralitāte publiskajos iepirkumos

Santa Logina

Konkurences veicināšanas
nodaļas
vecākā juriskonsulte

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Konkurences neitralitāte

Konkurences neitralitāte - visām kapitālsabiedrībām (*publiskām un privātām*) jādarbojas vienlīdzīgas konkurences apstākļos.

Kapitālsabiedrības piederība publiskai personai vai publiskas personas iesaiste nedrīkst sniegt nepamatotas konkurences priekšrocības konkrētam uzņēmumam.

<https://ej.uz/NeitralitatesVadlinijas>

Konkurences neitralitāte

Konkurences neitralitātes vadlīnijas

1. Konkurences likuma grozījumi, kas paredz pienākumu publiskām personām nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci.
2. Konkurences neitralitātes jēdziens un principi (**Kā izvairīties no pārkāpuma**):
  - 2.1. Saimnieciskās darbības un publisko funkciju nodalīšana
  - 2.2. Komercedarbības izmaksu nodalīšana
  - 2.3. Vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana
  - 2.4. Konkurenci veicinošu publisko iepirkumu organizēšana

<https://ej.uz/NeitralitatesVadlinijas>

Konkurences likuma grozījumi

Nenoslēgts aizliegto darbību saraksts

Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, **kas var izpausties arī kā:**

- 1.** Tirgus dalībnieku diskriminācija, radot atšķirīgus konkurences apstākļus.
- 2.** Priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība.
- 3.** Darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū.

Diskriminācijas aizliegums

Aizliedz radīt atšķirīgus konkurences apstākļus

Prasība:

Salīdzināmos apstākļos pret privātām kapitālsabiedrībām jānodrošina vienlīdzīga attieksme, neradot kādai no tām nepamatotas priekšrocības

---

Piemērs:

Tirdzniecības atļaujas nepamatota atteikšana vienam no komersantiem

Priekšrocības publiskas personas kapitālsabiedrībai

Aizliedz radīt priekšrocības kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība

---

Piemērs:

Nepamatotu priekšrocību piešķiršana pašvaldībai piederošajam zobārstniecības pakalpojumu sniedzējam

Tirgus dalībnieka izslēgšana no tirgus

Aizliedz veikt darbības, kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū

Piemērs:

Pašvaldībai piederošā kapitālsabiedrība, kura nodarbojas ar namu pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšanu nepamatoti neievēro likumā noteikto kārtību attiecībā uz namu pārvaldīšanas tiesību nodošanu privātajam tirgus dalībniekam

Biežāk konstatētās neatbilstības publiskajos iepirkumos

Biežāk konstatētās neatbilstības konkurences neitralitātes principa prasībām izpaudušās kā:

- 1. Nepamatotu prasību izvirzīšana**
- 2. Nesamērīgi īsu termiņu noteikšana piedāvājumu iesniegšanai**
- 3. Nesamērīgi garu termiņu noteikšana līgumu darbībai**
- 4. In-house procedūras piemērošana**

***In-house* negatīvā ietekme uz konkurenci**

Publisko iepirkumu likuma normas pieļauj *in-house* procedūras piemērošanu

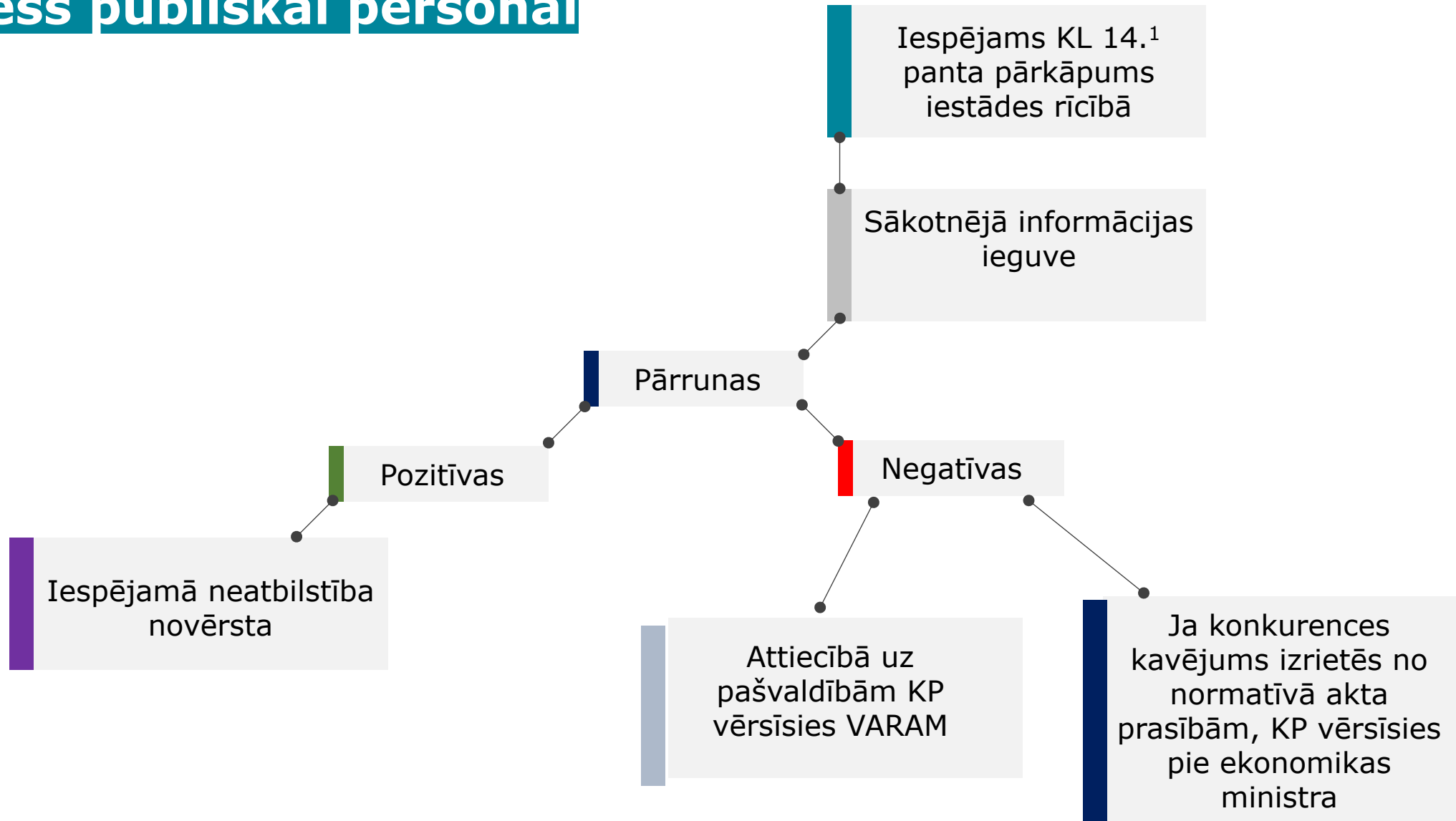
Vienlaikus nepieciešams ņemt vērā, ka, piemērojot konkrēto procedūru:

- 1. Var tikt radītas nepamatotas priekšrocības publiskas personas kapitālsabiedrībai**
- 2. Tiek izslēgta tirgus dalībnieku iespēja pretendēt uz konkrētā pakalpojuma sniegšanu**
- 3. Pastāv būtiska varbūtība, ka netiek iegūts kvalitatīvākais un ekonomiski pamatotākais piedāvājums**

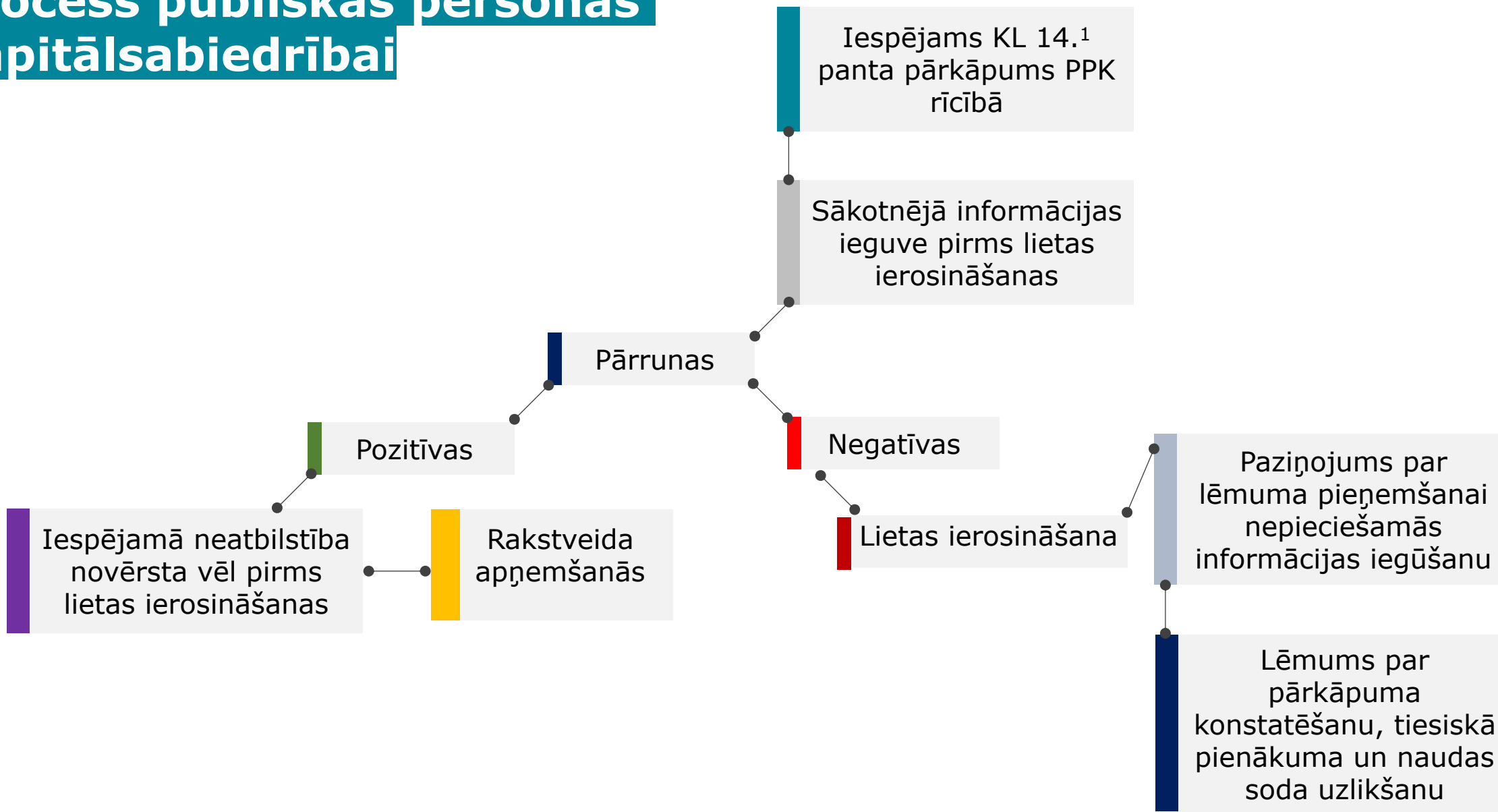

In-house ir pieļaujams tikai pastāvot tirgus nepilnībai

Process publiskai personai

Process publiskas personas kapitālsabiedrībai

Lēmums par pārkāpuma konstatēšanu

- **Tiesiskais pienākums** - atturēties no konkrētās darbības, veikt konkrētu darbību, vai mainīt konkrētu darbību, lai novērstu konkurences kavēšanu
- **Naudas sods kapitālsabiedrībai** līdz 3 % no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma (**vismaz 250 euro**)

Nem vērā!

- 1.** Konkurences padome **nevar** uzlikt tādu tiesisku pienākumu, kas padara neiespējamu valsts pārvaldes uzdevumu, kā arī pašvaldības autonomo funkciju un pašvaldībai deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildi.
- 2. Atbildību nepiemēro**, ja konkrētā darbība tieši neizriet no citos likumos noteiktajām prasībām vai ir piemērojams Konkurences likuma 13.pants.

Tiesiskā pienākuma veidi

Tiesiskā pienākuma uzlikšana ir **vērsta uz pārkāpuma seku novēršanu** un **pārkāpuma pārtraukšanu**, tostarp **pārkāpuma (turpmāku) nepieļaušanu**, lai nodrošinātu KL aizsargāto vērtību – brīvas konkurences aizsardzību un attīstību sabiedrības interesēs

Tiesiskā pienākuma veidi

Tiesiskais pienākums var izpausties kā:

- 1.** Līdz iepirkuma procedūras noslēgšanās uzlikt par pienākumu mainīt/izslēgt kādu no iepirkuma procedūrā ietvertajām prasībām
- 2.** Pēc iepirkuma procedūras noslēgšanās uzlikt par pienākumu grozīt/mainīt kādu no noslēgtā līguma nosacījumiem
- 3.** Pienākuma uzlikšana turpmākajos iepirkumos neietvert konkrēto diskriminējošo nosacījumu
- 4.** Būtiska tirgus deformācijas gadījumā – uzlikt par pienākumu pārtraukt noslēgtā līguma darbību

Konkurences padome

Brīvības iela 55
tālr. 67282865
pasts@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

Konkurences padome